

Mellékosztályok

Példa.

Határozzuk meg a $G = \mathbb{Z}$ csoportban a $H = [m]$ részcsoporthoz tartozó mellékosztályokat.

$$a + H = b + H \iff b - a \in H \iff m \mid b - a \iff a \equiv b \pmod{m}$$

Tehát itt a mellékosztályok éppen a modulo m maradékosztályok.

Példa.

Határozzuk meg a $G = \mathbb{Z}_6$ csoportban a $H = \{\bar{0}, \bar{3}\}$ részcsoporthoz tartozó mellékosztályokat.

$$\bar{0} + H = \{\bar{0}, \bar{3}\}, \quad \bar{1} + H = \{\bar{1}, \bar{4}\}, \quad \bar{2} + H = \{\bar{2}, \bar{5}\}$$

$$\bar{3} + H = \{\bar{3}, \bar{0}\}, \quad \bar{4} + H = \{\bar{4}, \bar{1}\}, \quad \bar{5} + H = \{\bar{5}, \bar{2}\}$$

A mellékosztályozás: $\{\{\bar{0}, \bar{3}\}, \{\bar{1}, \bar{4}\}, \{\bar{2}, \bar{5}\}\}$.

$\bar{0}$	$\bar{3}$	$\bar{1}$	$\bar{4}$	$\bar{2}$	$\bar{5}$
$\bar{3}$	$\bar{0}$	$\bar{4}$	$\bar{1}$	$\bar{5}$	$\bar{2}$
$\bar{1}$	$\bar{4}$	$\bar{2}$	$\bar{5}$	$\bar{3}$	$\bar{0}$
$\bar{4}$	$\bar{1}$	$\bar{5}$	$\bar{2}$	$\bar{0}$	$\bar{3}$
$\bar{2}$	$\bar{5}$	$\bar{3}$	$\bar{0}$	$\bar{4}$	$\bar{1}$
$\bar{5}$	$\bar{2}$	$\bar{0}$	$\bar{3}$	$\bar{1}$	$\bar{4}$

Példa.

Határozzuk meg a $H = \{\text{id}, (23)\} \leq S_3$ részcsoporthoz tartozó jobb oldali mellékosztályokat.

$$H \cdot \text{id} = \{\text{id}, (23)\} = H \cdot (23),$$

$$H \cdot (13) = \{(13), (132)\} = H \cdot (132)$$

$$H \cdot (12) = \{(12), (123)\} = H \cdot (123),$$

A jobb oldali mellékosztályozás: $\{\{\text{id}, (23)\}, \{(13), (132)\}, \{(12), (123)\}\}$.

id	(23)	(13)	(132)	(12)	(123)
(23)	id	(132)	(13)	(123)	(12)
(13)	(123)	id	(12)	(132)	(23)
(132)	(12)	(23)	(123)	(13)	id
(12)	(132)	(123)	(23)	id	(13)
(123)	(13)	(12)	id	(23)	(132)

Példa.

Határozzuk meg a $H = \{\text{id}, (23)\} \leq S_3$ részcsoporthoz tartozó bal oldali mellékosztályokat.

$$\text{id} \cdot H = \{\text{id}, (23)\} = (23) \cdot H,$$

$$(13) \cdot H = \{(13), (123)\} = (123) \cdot H$$

$$(12) \cdot H = \{(12), (132)\} = (132) \cdot H.$$

A bal oldali mellékosztályozás: $\{\{\text{id}, (23)\}, \{(13), (123)\}, \{(12), (132)\}\}$.

id	(23)	(13)	(123)	(12)	(132)
(23)	id	(132)	(12)	(123)	(13)
(13)	(123)	id	(23)	(132)	(12)
(123)	(13)	(12)	(132)	(23)	id
(12)	(132)	(123)	(13)	id	(23)
(132)	(12)	(23)	id	(13)	(123)

Megjegyzés.

Ha G Abel-csoport, akkor persze $aH = Ha$ minden $a \in G$ esetén.

Ha G nem kommutatív, akkor is előfordulhat, hogy a H részcsoport szerinti bal oldali mellékosztályozás megegyezik a jobb oldalival. Az ilyen részcsoportokat **normálosztóknak** nevezzük; ezek kitüntetett szerepet játszanak a csoportelméletben.

Példa.

Az S_4 csoport normálosztói:

